

SOCIO-PSYCHOLOGICAL PROBLEMS OF ORGANIZATION AND MANAGEMENT

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-259-3-19>

REGULATORY AND LEGAL ASPECTS OF THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES DURING DISTANCE LEARNING IN THE PRESENT PERIOD

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПЕРІОД СЬОГОДЕННЯ

Ternavska T. A.

*PhD. Associate Professor,
Methodist of the Licensing and
Accreditation Department of the Center
for Quality Assurance of Higher
Education
Flight Academy of the National
Aviation University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Тернавська Т. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
методист відділу ліцензування та
акредитації Центру забезпечення
якості вищої освіти
Льотна академія
Національного авіаційного
університету
м. Кропивницький, Україна*

Zhurat Yu. V.

*PhD. Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Pedagogy and Psychology of
Preschool Education
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National
University
Chernivtsi, Ukraine*

Журат Ю. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки та
психології дошкільної освіти
Чернівецький національний
університет імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

Перехід на дистанційну форму навчання не є чимось новим для освітньої діяльності усіх країн світу. Це можливість здобути освіту не виходячи із дому, паралельно із здобуттям іншої освіти, трудовою зайнятістю, декретною відпусткою, тимчасовим або довготривалим лікарняним, а також інклюзивною освітою.

Дистанційне навчання як новітня сучасна освітня технологія, яка стала актуальною у період пандемії коронавірусу та воєнного стану у нашій державі, передбачає забезпечення надходження або доставки інформації за допомогою інформаційно-комунікативних технологій в інтерактивному режимі. Інформація та активне спілкування відбувається, як і в будь-якому освітньому процесі між тими, хто навчається (учні, студенти) та тими, хто навчає (школярі, студенти або слухачі). Інтерактивна взаємодія у процесі роботи та надання школярям, студентам, слухачам можливості самостійного освоєння навчального матеріалу, консультативний супровід від тьютора, та обов'язків зворотній зв'язок із тим, хто навчає [1].

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України на час карантину, можливого його повторення та, наразі, повномасштабного російського вторгнення на територію України, доцільне застосування змішаного та дистанційного навчання у закладах освіти. Експерти відомства радять впроваджувати розгорнуте змішане навчання, підготувати нормативне забезпечення і технологічну базу, проінструктувати науково-педагогічний і педагогічний персонал та ретельно спланувати навчальний процес.

Робоча група у складі Науково-методичної підкомісії «Дистанційне навчання» сектора вищої освіти науково-методичної ради МОН розробила базовий документ з рекомендаціями щодо створення або адаптації навчальних курсів, планування результатів навчання та ефективного оцінювання успішності студентів. Розділи інструкції містять чеклисти, приклади моделей змішаного навчання, матриці планування курсів та інші допоміжні матеріали, які можуть використовувати керівники закладів та викладачі у процесі підготовки до нового навчального року. Важливим компонентом рекомендацій також є чіткі інструкції, як обрати та розгорнути навчальну платформу та контент, під час використання платформи електронного навчання, що містить систему управління навчанням LMS [6].

Організація дистанційного навчання у закладах загальної освіти була організована відповідно до детальних та чітко структурованих методичних рекомендацій «Організація дистанційного навчання у школі», розроблених робочою групою експертів Міжнародного фонду «Відродження», «Смарт освіта» та Міністерства освіти і науки України [3].

На початку карантину в Україні усі заклади дошкільної освіти були переведені в режим дистанційного навчання. Як зазначено на сторінці сайту Міністерства освіти і науки України, підготовлено рекомендації організації освітнього процесу під час карантину. Вказано, що режим

роботи та форму дистанційного навчання визначає керівник закладу із врахуванням регіону та дитячого садка [2].

В очікуванні вказівок або рекомендацій від Міністерства освіти і науки, які базуються на відповідальності виключно освітніх закладів, останні могли б взяти ситуацію під контроль та адаптувати освітній процес до умов карантину та військових реалій. Непростий період кризи в умовах пандемії та воєнного стану у подальшому дозволить розширити розуміння та організацію закладами освіти своєї автономії, отримати необхідний практичний досвід самостійності [5].

Відповідно до вказівок МОН, рекомендовано керівникам закладів освіти відновити та здійснювати освітній процес за можливістю в очній, змішаній (очно-дистанційній) або дистанційній формах, з суворим дотриманням безпекових вимог та урахуванням особливостей стану територій та перебігу військових дій [4].

Щодо педагогічної діяльності науково-педагогічних та/або педагогічних працівників під час загрози поширення епідемії, пандемії та необхідності самоізоляції працівника та/або: у разі виникнення загрози збройної агресії, надзвичайної ситуації техногенного, природного чи іншого характеру дистанційна робота запроваджується наказом (розпорядженням) власника або уповноваженого органу без обов'язкового укладання трудового договору про дистанційну роботу в письмовій формі. Відповідно, з таким наказом (розпорядженням) працівник ознайомлюється протягом двох днів із дня його прийняття, але до запровадження дистанційної роботи [5]. Також важливо, що неможливість виконання працівником дистанційної роботи у зв'язку із відсутністю відповідних комунікацій, які дозволяють виконання дистанційної роботи (відсутність Інтернету, відключення світла тощо), не може розглядатися як порушення дисципліни.

Досвід показує, що переважно дистанційний спосіб освітньої діяльності в період повторного сплеску захворювання суспільства корона вірусом та воєнного стану в Україні – це чи не єдиний шлях безперервної виховної, навчально-виховної та навчальної діяльності усіх суб'єктів освітнього процесу. Зайнятість здобувачів освіти в умовах домашнього перебування стало ефективним у навчально-пізнавальній діяльності, самоосвіті та конструктивному спілкуванні із наставником. З точки зору соціально-психологічних, освітніх, економічних, санітарно-гігієнічних та безпекових чинників дистанційна форма навчання стала оптимальною не тільки для нашої держави, а і для всього світового суспільства в умовах поширення пандемії та військових реалій в Україні.

Література:

1. Дистанційне навчання // Вікіпедія. Вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>(дата звернення 15.10.2022).
2. Дистанційна освіта. *Дошкільна освіта. Освіта. Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/distancijna-osvita/>(дата звернення 11.09.2022).
3. Організація дистанційного навчання у школі: методичні рекомендації / упоряд. Іванна Коберник, Зоя Звиняцьківська. Травень 2020. 71 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustancijna%20osvita-2020.pdf>(дата звернення 15.10.2022).
4. Освіта і наука в умовах воєнного стану – актуальна інформація для ВПО. *Закарпатська обласна військова адміністрація*. Офіційний веб-сайт. (від 15 липня 2022 р.). URL: <https://carpathia.gov.ua/news/osvita-i-nauka-v-umovakh-voiennoho-stanu-aktualna-informatsiia-dlia-vpo> (дата звернення 15.10.2022).
5. Роз'яснення МОН: Особливості застосування норм трудового законодавства, дистанційної форми роботи під час дії правового режиму воєнного стану. (від 17 березня 2022р.). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/rozyasnennya-mon-osoblivosti-zastosuvannya-norm-trudovogo-zakonodavstva-distancijnoyi-formi-roboti-pid-chas-diyi-pravovogo-rezhimu-voennogo-stanu/>(дата звернення 15.10.2022).
6. Стадний Егор. МОН надало вишам поради з організації змішаного навчання. *Вища освіта в Україні*. (від 2 липня 2020 р). URL: <https://osvita.ua/vnz/74739/> (дата звернення 15.10.2022).